

Dosarul nr.3ra-829/2020

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (C. Botnaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, A. Toderas, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

25 noiembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ursu Tudor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 09 ianuarie 2019 Ursu Tudor prin intermediul avocatului Lilia Berladean, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea deciziei privind refuzul reexaminării pensiei emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2018/26649 din 17 octombrie 2018, a considera ilegal răspunsul nr. U-2523/18 din 08 decembrie 2018 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale, obligarea pârâtului la recalcularea pensiei stabilite anterior, reieșind din faptul măririi vechimii în muncă pentru perioada 23 noiembrie 2001-05 ianuarie 2007 cu înlesniri 2:1, perioadă care constituie 10 ani, 2 luni, 24 zile, obligarea pârâtului să recunoască vechimea în muncă cu includerea avantajelor de 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 23 noiembrie 2001-05 ianuarie 2007 cu înlesniri 2:1, perioadă care constituie 10 ani, 2 luni, 24 zile, cât și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în perioada 23 noiembrie 2001 – 21 iulie 2003 a activat în funcția de polițist - șofer al Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție Florești a IPJ Soroca, în baza ordinului MAI nr.171 ef. din 23 noiembrie 2001. Ulterior, din 21 iulie 2003 până la 05 ianuarie 2007 a activat în funcția de polițist - șofer al Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție Florești a CPR Florești, în baza ordinului MAI nr.95 ef. din 22 iulie 2003.

A specificat reclamantul că la 05 ianuarie 2007 i s-a stabilit pensia pe linia MAI, iar la data concedierii și stabilirii pensiei, vechimea calendaristică în serviciu din cadrul MAI constituia 5 ani 1 lună 12 zile, pentru perioada de 23 noiembrie 2001 – 05 ianuarie 2007. Astfel, prin ordinul MAI nr.96 din 20 martie 2018, i s-a constatat o vechime în muncă cu înlesniri pentru perioada 23 noiembrie 2001 – 05 ianuarie 2007, de 10 ani 2 luni 24 zile.

Reclamantul a relatat că la 19 septembrie 2018, s-a adresat Oficiului Teritorial Soroca al Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă stabilită, ținând cont de înlesnirile 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Prin decizia nr.21/201826649 din 17 octombrie 2018 Oficiul Teritorial Soroca al Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a refuzat în admiterea cererii, invocând că Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 prevede eliberarea confirmărilor pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și nu servește motiv de recalculare a pensiei.

La 06 noiembrie 2018, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar la 04 ianuarie 2019 a recepționat răspunsul nr. U-2523/18 din 08 decembrie 2018, prin care i s-a comunicat că temei de casare a deciziei Casei Naționale Asigurări Sociale Soroca și recalcularea pensiei nu este.

A menționat reclamantul că deciziile sus indicate sunt nefondate și ilegale, pasibile de casare, deoarece, potrivit certificatului cu nr.8054 din 17 septembrie 2018 eliberat de Inspectoratul de Poliție Florești se constată că perioada de activitate 23 noiembrie 2001-05 ianuarie 2007, confirmă o vechime în muncă de 10 ani 2 luni 24 zile, circumstanțe în urma cărora pârâtul urma să dispună recalcularea pensiei.

La momentul stabilirii pensiei, nu s-a ținut cont de Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, referitor la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, care au efectuat serviciul în izolatoarele de urmărire penală, respectiv, cuantumul pensiei a fost stabilit greșit.

La 25 iulie 2019 Ursu Tudor, prin intermediul avocatului Lilia Berladean, a depus cerere privind ajustarea cererii de chemare în judecată înaintându-și pretențiile și față de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei privind refuzul reexaminării pensiei emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2018/26649 din 17 octombrie 2018, a considera ilegal răspunsul nr. U-2523/18 din 08 decembrie 2018 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale, obligarea pârâtului la recalcularea cuantumului pensiei stabilite anterior, reieșind din faptul măririi vechimii în muncă pentru perioada 23 noiembrie 2001-05 ianuarie 2007 cu înlesniri 1:2, perioadă care constituie 10 ani 2 luni 24 zile, obligarea pârâtului să recunoască vechimea în muncă cu includerea avantajelor de 2 zile pentru 1 zi de serviciu pentru perioada 23 noiembrie 2001–05 ianuarie 2007 cu înlesniri 1:2 perioadă care constituie 10 ani 2 luni 24 zile, luându-se în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Florești nr. 8054 din 17 septembrie 2018, cu achitarea diferenței de pensie neplătită, luându-se în calcul înlesnirile două zile pentru 1 zi de serviciu.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Ursu Tudor.

S-a anulat decizia privind refuzul reexaminării pensiei emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale nr. 21/2018/26649 din 17 octombrie 2018, considerându-se

ilegal răspunsul nr.U-2523/18 din 08 decembrie 2018 la cererea prealabilă a lui Ursu Tudor.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să reexamineze și să recalculeze mărimea pensiei pentru vechime în muncă stabilită lui Ursu Tudor, reieșind din faptul vechimii în muncă pentru perioada de 23 noiembrie 2001 – 05 ianuarie 2007, ținând cont de înlesnirile – 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, ce constituie o perioadă de 10 ani 2 luni 24 zile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Ursu Tudor diferența de pensie recalculată.

Prin decizia din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 07 octombrie 2019 a judecătorei Soroca, sediul Central.

În motivarea deciziei sale instanța de apel a reținut că argumentul apelantului/recurentului precum că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, este pur declarativ. Astfel, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, este un act administrativ valabil, produce efecte juridice care urmează a fi aplicate corespunzător, iar simplul dezacord al apelantului/recurentului cu ordinul menționat, atât timp cât acesta nu a fost anulat, nu reprezintă un temei pentru nerecunoașterea efectelor acestuia.

În acest context, Colegiul civil și de contencios administrativ reține că, articolului 47 alin. (2) din Constituție, garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Din sensul normei legale respective, se deduce că dreptul la pensie, se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

A mai invocat Curtea de Apel Bălți că în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei.

A susținut Colegiul civil și de contencios administrativ că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea a Drepturilor Omului.

La 22 iulie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei hotărâri noi.

În motivarea recursului recurentul a invocat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea pricinii și a aplicat eronat normele dreptului material și procedural.

A menționat recurentul că hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate, ce rezultă din interpretarea în mod eronată a legii materiale aplicabile la caz, și anume pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

A notat recurentul că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: (1) ca instituția în care activează sau a activat să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, (2) să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici. În acest context susține că intimatul nu întrunește nici o condiție din cele enumerate, deoarece, a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie care nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct. 8 al Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

A mai specificat recurentul că nu este de acord cu poziția instanței de apel prin care echivalează activitatea colaboratorilor din cadrul izolatorului de detenție provizorie din subordinea Inspectoratului de poliție cu Izolatoarele de Urmărire Penală din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, dat fiind faptul că instituțiile date sunt complet diferite.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Bălți, a pronunțat decizia contestată, în lipsa recurentului, la data de 02 iunie 2020. Decizia Curții de Apel Bălți a fost expediată participanților la proces și recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 22 iunie 2020 (f.d 127).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că CNAS, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 22 iulie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 30 iulie 2020 în adresa avocatului Lilia Berladeanu și a lui Ursu Tudor, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul

se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel,

conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh